

Vážení spoluobčané,

s ohledem na současnou situaci týkající se sesterské profese a vzhledem k faktu, že jsou mnohdy společnosti prostřednictvím médií předkládány mylné či neúplné informace, rozhodli jsme se obeznámit širokou veřejnost všemi možnými způsoby, a vyvrátit tak mýty, které v této problematice panují.

Mýtus první: ČESKÁ REPUBLIKA MÁ V SOUČASNÉ DOBĚ KRITICKÝ NEDOSTATEK SESTER

Toto tvrzení je velice diskutabilní. Na základě čeho tvrdíme, že je sester málo, když v současné době neexistuje žádná jednotná a konkrétní databáze, která by nám spolehlivě řekla, kolik sester máme, a kolik chybí? Vycházíme pouze z faktu, že existuje relativní nedostatek sester na odděleních. Druhá strana mince je však taková, že vystudovaných sester z různých typů škol je možná tolik, že kdyby každá z nich v tuto chvíli nastoupila do zdravotnictví, o nedostatku bychom pravděpodobně nehovořili. Existuje nespočet nositelek/nositelů titulu všeobecná sestra, které se raději uplatňují jinde, než v rezortu zdravotnictví. Proč se proto raději nezamýšlíme nad tím, jak vrátit do systému ty, které již máme. Hlavním důvodem je bezpochyby celková prestiž profese a postavení sester v systému zdravotnictví, než délka jejich profesní přípravy. A rozhodně se nelze domnívat, že v dnešní době zvýšíme prestiž celé profese tím, že snížíme kvalitu vzdělávání!

Mýtus druhý: ZKRÁCENÍ PROFESNÍ PŘÍPRAVY PŘIVEDE DO ZDRAVOTNICTVÍ DOSTATEK SESTER

Smyslené tvrzení těch, kteří bojují proti vysokoškolskému vzdělání sester, navíc ničím nepodložené. Na základě čeho tak usuzujeme? Jak v situaci tříletého vzdělávání, tak v případě jednoho roku „dovzdělání“ po SZŠ budou pořád "hotové" sestry opouštět školní lavice 1x za rok a proto je naivní si myslet, že jich z nějakého záhadného důvodu bude více. Počty vycházejících absolventů budou logicky stále stejné – stejně nízké. Na vině je jednak demografická situace, kdy nastává výrazný nepoměr mezi počtem mladých a na druhé straně stárnoucích lidí a také již zmiňovaná prestiž. Navíc zde existuje trend, kdy jsou mladí lidé zvyklí a motivovaní studovat déle, čemuž se nelze divit s vidinou odchodu do penze, který se nezadržitelně přibližuje k 70. roku života. Naopak lze proto předpokládat, že pokud dojde ke zkrácení profesní přípravy sester, budeme jich mít ještě méně, neboť se tento obor stane v očích mladých lidí nelukrativním v porovnání s jinými nelékařskými profesemi, jako jsou například fyzioterapeut či zdravotnický záchranář.

Mýtus třetí: PLNOHODNOTNÉ SESTRĚ STAČÍ STŘEDOŠKOLSKÉ VZDĚLÁNÍ NA STŘEDNÍ ZDRAVOTNICKÉ ŠKOLE

Každý, kdo argumentuje tím, že současné sestře stačí středoškolské vzdělání, neboť tomu tak dříve po dlouhou dobu bylo, nechť se zamyslí nad širšími souvislostmi. Čtyřleté středoškolské vzdělávání sester bylo v našich krajinách zahájeno již před téměř 70 lety. Je jisté, že pokud bylo tehdy toto povolání postaveno na maturitní úroveň, bylo k němu přístupováno skutečně zodpovědně. Snad všechny obory se od té doby posunuly vpřed, tak proč to stále v ošetrovatelské profesi tak křečovitě odmítáme? Přitom se stačí zamyslet nad tím, jak se změnila celková situace ve zdravotnictví. Došlo k neskutečnému pokroku v medicínských technologiích, změnilo se postavení i role sestry a v neposlední řadě se změnilo myšlení pacientů. Toto vše pochopitelně vyžaduje, aby se změnila i odborná připravenost sestry a její myšlení. Nelze též v této souvislosti opomenout změny ve středoškolském vzdělání. Dříve byly střední školy především školami odbornými. Naproti tomu dnes jsou mnohdy jejich osnovy přesyceny všeobecně vzdělávacími předměty. Když se podíváme do osnov posledních středoškolsky vzdělaných sester, lze si jednoduše spočítat, že prostor pro odbornou výuku zaujímal téměř 60 % učebního plánu a maturitní zkouška se skládala ze čtyř odborných předmětů. Dnešní situace je taková, že díky státním maturitám klesl prostor pro odborné předměty k 45 % a maturita je složena pouze ze dvou odborných předmětů. Odpůrci vysokých škol samozřejmě namítnou, že je plánován po dokončení střední školy jeden rok určitého „dovzdělání“ navíc. Každému, kdo alespoň trochu vidí do problematiky vzdělávání, musí být jasné, že nelze vytvořit kvalitní roční vzdělávací program, který by zajistil komplexní všeobecnou sestru. Jak by měl onen rok vypadat? Co by měl obsahovat za předměty? Realita by byla jistě taková, že nějaký základ od všeho by žák získal na střední škole a pak by musel na povrchní znalosti s různě dlouhým odstupem navazovat. Lze se proto oprávněně domnívat, že takový rok by způsobil pouze to, že by každý z absolventů věděl od všeho něco a v podstatě nic pořádně a pletlo by se mu páté přes deváté. Výsledek by byl jistě velice nekomplexní. V neposlední řadě je důležité zamyslet se nad tím, zda je opodstatněné, vystavovat 16 či 17leté žáky/žákyně SZŠ všemu, s čím je sestra v praxi nucena se setkávat. Již v 50.

letech minulého století bylo prokázáno, že čím mladší sestra do přímé praxe vstupuje, tím je více ohrožena profesní deformací. Stačilo by se rozhlédnout i dnes, kolik vyhořelých a osobnostně deformovaných sester má v rukou životy mnohdy bezbranných pacientů.

Mýtus čtvrtý: SESTRA NEPOTŘEBUJE VZDĚLÁNÍ, PROTOŽE MÁ NEUSTÁLE LÉKAŘE ZA ZÁDY

Argument těch, kteří nemají představu o realitě nemocničního oddělení. Sestry nejsou služkami ani poskoky lékaře, nýbrž samostatné osoby, které mají v rukou chod celého oddělení. Sestra musí být schopna samostatně posuzovat situace na oddělení, přemýšlet a jednat. Lékaře mnohdy nevidí po většinu směny, neboť i v jejich řadách existují nedostatky. Nikoho ovšem nenapadlo v zájmu jejich navýšení snižovat délku lékařské profesní přípravy. Byl by to logicky stejný nesmysl jako snižování vzdělanosti sester!

Mýtus pátý: VYSOKOŠKOLSKY VZDĚLANÁ SESTRA JE OCHOTNA VYKONÁVAT POUZE ČISTÉ ČI ADMINISTRATIVNÍ PRÁCE

Velice silný argument nepřátel vysokoškolsky vzdělaných sester, který bohužel působí mezi nezainteresovanými věrohodně. Pochopitelně jde o holý nesmysl. Na žádné z vysokých škol není student veden k tomu, aby si vybíral pouze čistou práci. Naopak je mu vštěpováno, aby šel příkladem, neboť jedině tak lze tento mýtus překonat. To, že se někdo s bakalářským titulem chová povýšeně je vždy chyba jednotlivce a jeho ega. Nicméně se to velmi hodí všem odpůrcům dnešních mladých sester. Je to však stejně absurdní, jako bychom tvrdili, že všechny středoškolsky vzdělané sestry vraždí novorozence či týrají seniory, neboť jsme několik takových v nedávné historii zažili. Pravda je logicky taková, že to, jak sestra přistupuje ke své profesi, není pouze otázka vzdělání, ale především její osobnosti. Existují vzorové sestry s maturitním vysvědčením a stejně tak kvalitní sestry bakalářky či magistry. V opačném případě to platí stejně tak. V neposlední řadě je nutno podotknout, že jsme snad zatím neviděli sestru, která by si libovala v nekonečné administrativě.

Mýtus šestý: VYSOKÁ ŠKOLA NEMÁ PŘÍNOS, NEBOŽ SE ZDE STUDENTI UČÍ TOTÉŽ, CO NA STŘEDNÍ ZDRAVOTNICKÉ ŠKOLE

Absolventům, kteří něco takového tvrdí, by měl být okamžitě odebrán vysokoškolský diplom, neboť je jisté, že takový člověk nepochopil přínos vysokoškolského studia! Jak na střední škole, tak na škole vysoké je kmenovým oborem ošetřovatelství. Je jisté, že základní výkony jsou tedy stejné. Na vysoké škole je však dán studentům prostor a čas na to, aby dokázali nad problémy hlouběji přemýšlet a chápali veškeré souvislosti. Student je zde taktéž veden k tomu, aby rozvíjel své postoje a celkový pohled na pacienta. Jednoduše řečeno je preferován takový styl výuky, jehož cílem je zajistit kvalitní sestru, která co nejdéle vydrží být sestrou, po které všichni tak horlivě toužíme a nepodléhala již po několika málo letech syndromu vyhoření. Ten, kdo chce získat studiem na vysoké škole něco víc, zcela bezpečně to získá!

Mýtus sedmý: VYSOKOŠKOLSKY VZDĚLANÉ SESTRY BOJUJÍ PROTI BÝVALÝM STŘEDOŠKOLSKY VZDĚLANÝM KOLEGYNÍM

Velká nepravda! Vysokoškolské vzdělávání sester se snaží o to, aby se celkově zlepšily podmínky všech sester, tedy i těch středoškolských. A nelze popřít, že za posledních deset let se poměrně výrazně zvýšilo například platové ohodnocení. Všichni si musíme uvědomit, že pokud opět klesne naše vzdělanost, může dojít k zamražení platů a o sesterskou profesi bude ještě menší zájem, než je tomu dnes. Již dlouho je naším cílem vytvořit jednotnou skupinu se společným postojem k celé profesi, někteří to však stále odmítají pochopit a utočí proti nám. Současné sílící aktivity vysokoškolsky vzdělaných sester jsou jen přirozeným vyústěním toho, že jsme příliš dlouho mlčeli a nikdo nebral zřetel na naše opodstatněné argumenty. Nicméně i přesto věříme, že jednoho dne začneme všichni táhnout za jeden provaz a ukážeme svou sílu správným směrem pro prospěch všech. Především našich pacientů!

Jiří Kaas, Kristýna Toumová, Tereza Dušičková - všeobecné sestry

Moc prosíme každého, komu není lhostejné, kdo o nás a naše blízké bude v budoucnu pečovat, šířte tuto zprávu dál.